

Dosarul nr. 3r-46/20

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani (jud: O. Ionașcu)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud: V. Clima, E. Palanciuc, A. Malii)

DECIZIE

12 februarie 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de justiție,

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Sveatoslav Moldovan
Nina Vascan

examinând recursul depus de Primăria municipiului Chișinău și Consiliul municipal Chișinău,

în cauza de contencios administrativ la acțiunea depusă de Turculeț Valeria împotriva Primăriei municipiului Chișinău și Consiliului municipal Chișinău cu privire la contestarea actului administrativ și obligarea eliberării certificatului de urbanism,

împotriva încheierii din 20 noiembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin care cererea privind repunerea în termenul de declarare a apelului depusă de către Primăria municipiului Chișinău și Consiliul municipal Chișinău a fost respinsă, iar apelul declarat împotriva hotărârii din 8 aprilie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani a fost considerat inadmisibil, ca fiind depus după expirarea termenului legal de declarare,

c o n s t a t ă:

La 28 decembrie 2018, Turculeț Valeria a depus cerere de chemare în judecată împotriva Primăriei mun. Chișinău și Consiliului mun. Chișinău cu privire la contestarea actului administrativ și obligarea eliberării certificatului de urbanism.

Prin hotărârea din 8 aprilie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani, cererea de chemare în judecată depusă de către Turculeț Valeria a fost admisă, a fost anulată decizia Consiliului mun. Chișinău nr. 6/14 din 18 iulie 2017 cu privire la stabilirea unor restricții la executarea lucrărilor de construcții și a fost obligată Primăria mun. Chișinău să elibereze certificatul de urbanism pentru proiectarea unui ansamblu rezidențial pe terenul cu nr. cadastral xxxxx din mun. Chișinău, str. Calea Ieșilor, conform schiței de proiect avizate de Direcția Generală Arhitectură, Urbanism și Relații Funciare.

La 6 iunie 2019, Primăria mun. Chișinău și Consiliul mun. Chișinău au declarat apel împotriva hotărârii din 8 aprilie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul

Buiucani, solicitând repunerea în termenul de declarare a apelului, admiterea acestuia, casarea hotărârii primei instanțe și emiterea unei noi hotărâri de respingere integrală a acțiunii.

Prin încheierea din 20 noiembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, a fost respinsă cererea privind repunerea în termenul de declarare a apelului depusă de către Primăria mun. Chișinău și Consiliul mun. Chișinău, iar apelul declarat împotriva hotărârii din 8 aprilie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani a fost considerat inadmisibil, ca fiind depus după expirarea termenului legal de declarare.

Invocând ilegalitatea acestei încheieri, la 23 decembrie 2019, Primăria mun. Chișinău și Consiliul mun. Chișinău au depus recurs, solicitând admiterea recursului, casarea încheierii din 20 noiembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău cu emiterea unei noi încheieri de repunere în termen.

În susținerea recursului s-a invocat dezacordul cu încheierea contestată, considerând-o neîntemeiată pe motiv că este în contradicție cu circumstanțele stabilite, iar instanța de apel nu a cercetat pe deplin argumentele și probele anexate la cererea de repunere în termen.

Au susținut recurenții că apelul a fost declarat în termen, pe motiv că nu au asistat la pronunțarea dispozitivului hotărârii instanței de fond, iar copia dispozitivului hotărârii a fost primită de Primăria mun. Chișinău la data de 7 mai 2019, însă Direcția asistență juridică a recepționat-o abia la data de 13 mai 2019.

Prin urmare, în opinia lor termenul de declarare a apelului a fost omis din motive justificate și probate, iar instanța urma să repună cererea în termen.

La 3 februarie 2020, Turculeț Valeria, reprezentată de avocatul Voleanschi Valerii a depus referință, prin care a solicitat respingerea recursului declarat de către Primăria mun. Chișinău și Consiliul mun. Chișinău.

În conformitate cu art. 242 Cod administrativ, recursul împotriva încheierii judecătorești se depune motivat la instanța de judecată care a emis încheierea contestată în termen de 15 zile de la notificarea încheierii judecătorești, dacă legea nu stabilește un termen mai mic.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat încheierea contestată la data de 20 noiembrie 2019, care a fost expediată prin intermediul poștei electronice la data de 17 decembrie 2019 (f. d. 109).

Astfel, recursul declarat la data de 23 decembrie 2019, este în termen.

În conformitate cu art. 243 alin. (2) Cod administrativ, instanța competentă soluționează recursul împotriva încheierilor judecătorești fără ședință de judecată.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul depus de Primăria mun. Chișinău și Consiliul mun. Chișinău urmează a fi respins cu menținerea încheierii contestate.

În motivarea concluziei enunțate se rețin următoarele argumente.

În conformitate cu art. 243 alin. (1) lit. b) Cod administrativ, examinând recursul împotriva încheierii judecătorești, instanța adoptă una dintre următoarele decizii: respinge recursul.

Din conținutul recursului depus de Primăria mun. Chișinău și Consiliul mun. Chișinău, rezultă că recurenții nu sunt de acord cu încheierea din 20 noiembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respinsă cererea privind repunerea în termenul de declarare a apelului depusă de către Primăria mun. Chișinău și Consiliul mun. Chișinău, iar apelul declarat împotriva hotărârii din 8 aprilie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani a fost considerat inadmisibil, ca fiind depus după expirarea termenului legal de declarare.

Conform art. 236 alin. (1) și (2) lit. d) Cod administrativ, instanța de apel examinează din oficiu admisibilitatea apelului. Dacă este inadmisibil, apelul se declară ca atare printr-o încheiere susceptibilă de recurs. Apelul se declară inadmisibil în special când apelul a fost depus după expirarea termenului stabilit la art. 232 alin. (1).

În conformitate cu art. 232 alin. (1) Cod administrativ, apelul se depune la instanța de judecată care a emis hotărârea contestată în termen de 30 de zile de la pronunțarea dispozitivului hotărârii, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de judecată care a emis hotărârea contestată transmite neîntârziat apelul împreună cu dosarul judiciar, după motivarea hotărârii, instanței de apel.

Potrivit art. 237 alin. (1) și alin. (2) Cod administrativ, prevederile art. 65 alin. (1)–(3) și (5) se aplică corespunzător pentru repunerea în termenul de apel și în termenul de prezentare a motivării apelului. Încheierea instanței de apel prin care este respinsă cererea de repunere în termenul de apel sau în termenul de prezentare a motivării apelului poate fi contestată cu recurs. Încheierea instanței de apel prin care s-a făcut repunerea în termenul de apel sau în termenul de prezentare a motivării apelului poate fi contestată doar odată cu fondul.

Conform art. 65 alin. (1) și alin. (2) Cod administrativ, dacă o persoană, din motive independente de voința ei, nu a putut respecta un termen legal, atunci, la cerere, ea poate fi repusă în termen. Culpă unui reprezentant legal sau împuternicit se atribuie reprezentatului. Cererea de repunere în termen se depune în termen de 15 zile de la înlăturarea impedimentului. La cerere se anexează probele care confirmă faptele pe care aceasta se întemeiază și, suplimentar, se recuperează acțiunile omise.

Prin prisma normei enunțate, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ relevă că dispozitivul hotărârii instanței de fond a fost pronunțat public la data de 8 aprilie 2019 (f. d. 81).

Concomitent, din materialele dosarului instanța de recurs reține că cererea de apel depusă de Primăria mun. Chișinău și Consiliul mun. Chișinău împotriva hotărârii primei instanțe a fost înregistrată în cancelaria Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani la data de 6 iunie 2019 (f. d. 86).

Conform prevederilor art. 195 Cod administrativ, procedura acțiunii în contenciosul administrativ se desfășoară conform prevederilor prezentului cod.

Suplimentar se aplică corespunzător prevederile Codului de procedura civilă, cu excepția art. 169–171.

În acest context, instanța de recurs relevă că conform art. 110 Cod de procedură civilă, termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

Totodată, conform art. 111 alin. (3) din același cod, termenul de procedură stabilit în ani, luni sau zile începe să curgă în ziua imediat următoare datei calendaristice stabilite, datei comunicării actului de procedură sau producerii evenimentului ori momentului care a condiționat începutul lui.

Prin urmare, în speță, termenul de declarare a apelului și-a început curgerea la 9 aprilie 2019, astfel ultima zi de depunere a apelului a fost data de 8 mai 2019. Cu toate acestea, apelul a fost depus la 6 iunie 2019, fapt ce denotă depunerea apelului după expirarea termenului legal, nefiind confirmată temeinicia unei asemenea întârzieri prin careva probe.

Ca urmare, se constată a fi lipsite de suport mențiunile recurenților în susținerea cererii de repunere în termenul de apel, precum că nu au asistat la pronunțarea dispozitivului hotărârii instanței de fond, or după cum denotă actele cauzei reprezentantul Primăriei mun. Chișinău și Consiliului mun. Chișinău a fost prezent în ședința de judecată din 14 martie 2019 și 29 martie 2019, ultima fiind amânată pentru deliberare și adoptarea hotărârii până la data de 8 aprilie 2018.

Respectiv, motivul invocat de reprezentantul Primăriei mun. Chișinău și Consiliului mun. Chișinău privind imposibilitatea depunerii apelului în termen din motiv că nu au fost prezenți la pronunțarea dispozitivului hotărârii, nu constituie temei de repunere în termen. Or, recurenții au cunoscut despre modul de derulare a procesului în instanța de fond și deci au fost obligați la intervale rezonabile de timp să manifeste diligență și să se intereseze de soarta dosarului despre care cunoștea cu certitudine că se află pe rolul instanței cu participarea sa și să respecte termenele prevăzute de lege, adică urmau să întreprindă toate măsurile necesare de protejare a drepturilor sale, inclusiv, prin acțiuni concludente, de informare în privința modului de derulare a procesului prin care să demonstreze păstrarea interesului față de caz și imposibilitatea de a se familiariza cu hotărârea adoptată într-un asemenea mod, pentru a dispune de posibilitatea contestării hotărârii în termen.

Distinct de aceste precizări, nu poate fi reținut ca temei de a considera că apelul a fost depus în termen nici argumentul că copia dispozitivului hotărârii a fost primită de Primăria mun. Chișinău la data de 7 mai 2019, însă Direcția asistență juridică a recepționat-o abia la data de 13 mai 2019.

Și acesta deoarece, copia dispozitivului hotărârii din 8 aprilie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani a fost recepționată de către Primăria mun. Chișinău și Consiliul mun. Chișinău la data de 3 mai 2019, fapt confirmat prin avize de recepție (f. d. 84-85), iar în atare circumstanțe, se reiterează că recurenții au cunoscut cu certitudine despre litigiul în cauză, și urmau să se

informeze despre mersul examinării cauzei, inclusiv despre soluția adoptată, și respectiv să depună apelul în termen.

De altfel, instanța de recurs remarcă că folosirea cu buna-credință a drepturilor procedurale, prezumă că partea este obligată la interval rezonabil de timp să manifeste diligență și să respecte termenele prevăzute de lege.

În această ordine de idei, este cert că recurenții au demonstrat o neglijență a drepturilor sale procedurale și contrar prevederilor legale, nu au depus diligența necesară în vederea exercitării căii de atac în termen.

Deci, recurenții Primăria mun. Chișinău și Consiliul mun. Chișinău au fost în cunoștință despre existența prezentului litigiu și examinarea lui, prin urmare, trebuia să întreprindă toate măsurile necesare, după cum sugerează și jurisprudența CEDO (cauza Van Harn versus Germany, nr. 7557/03 din 11 septembrie 2007), de a se interesa despre desfășurarea litigiului și de a proteja drepturile sale de acces la instanță fapt, însă, ignorat de aceștia, ce a generat omiterea termenului de declarare a apelului.

Astfel, Primăria mun. Chișinău și Consiliul mun. Chișinău prin lege erau obligați să respecte termenul de contestare cu apel de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, condiție ce nu se atestă în prezenta speță.

De altfel, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ reține că în cazul acceptării unui apel tardiv se va încălca principiul securității raporturilor juridice, garantat de articolul 6 și preambulul Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, ceea ce este inadmisibil.

În această ordine de idei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ amintește că art. 6 § 1 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului îi garantează fiecărei persoane dreptul de a sesiza o instanță cu orice contestație referitoare la drepturile și obligațiile sale cu caracter civil. Instanța europeană a relatat însă, în practica sa constantă, că „dreptul la o instanță” nu este absolut. În această privință, Curtea Europeană, în mai multe cauze de acest gen, nu exclude niciodată ipoteza că interesele unei bune administrări a justiției pot să justifice impunerea unui termen de exercitare a căii de atac (cauza Bacev contra Fosta Republică Yugoslavă a Macedoniei, Kemp contra Luxembourg, Diaz Ochoa contra Spaniei), în carte înalta Curte a arătat, că termenul fixat de legea internă este o restricție ce guvernează accesul la justiție.

În astfel de circumstanțe, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ respinge argumentele formulate în recurs, deoarece acestea sunt doar declarative și sunt lipsite de suport legal.

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că încheierea instanței de apel este întemeiată și legală, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial se de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul și a menține încheierea contestată.

În conformitate cu art. 243 alin. (1) lit. b) Cod administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție decide :

Se respinge recursul depus de Primăria municipiului Chișinău și Consiliul municipal Chișinău.

Se menține încheierea din 20 noiembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, în cauza de contencios administrativ la acțiunea depusă de Turculeț Valeria împotriva Primăriei municipiului Chișinău și Consiliului municipal Chișinău cu privire la contestarea actului administrativ și obligarea eliberării certificatului de urbanism.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

judecătorii

Sveatoslav Moldovan

Nina Vascan